

БРИГАДНИ ГЕНЕРАЛ
САВА МИЛЕНКОВИЋ,
КОМАНДАНТ 250. РАКЕТНЕ БРИГАДЕ
ЗА ПВД

НЕМА ВРЕМЕНА ЗА ПРЕДАХ

Обележавање 100 година од оснивања артиљеријско-ракетних јединица за противваздухопловна дејства протекло је, у организацији 250. ракетне бригаде за ПВД, како и доликује. Припадници херојске бригаде Војске Србије још једном су показали да познају и негују српску војну традицију. Велики празник био је повод за разговор са командантом јединице, која је 1999. године надмашила успех Раке Љутовца.

Снимио Горан СТАНКОВИЋ

Централна прослава одржана је у Београду и у Крагујевцу, негдашњој престоници Србије и месту где је славом овећани Рака Љутовац, гађајући из модификованог топа, 30. септембра 1915, срушио непријатељски аероплан. Српски ракеташа оборили су авион и 1999, иако је био „невидљив“. Изузетне успехе постигли су и на бојним гађањима у иностранству. Резултат је то, свакако, упорне, ефикасне и добро осмишљене и реализоване обу-

ке. Командант 250. ракетне бригаде за противваздухопловна дејства бригадни генерал Сава Миленковић задовољан је постигнутим, али, истиче, да увек може боље.

◉ Може, ли, зауставити?

– Кад је реч о оспособљености Бригаде за извршавање одговорних наменских задатака, увек може и мора боље. Наши задаци су исти и у миру и у рату. Непрекидна заштита ваздушног простора је значајан задатак који од свих нас захтева максимум. Зато у

нашој бригади нема времена за опуштање. На кључним дужностима у борбеним послугама налазе се старешине с борбеним искуством и то је од непроцењиве важности за сигурност у извршавању задатака. Квалитет обуке увек може бити бољи, мада сам и тим сегментом задовољан. Иако обуку у јединицама изводимо са свим припадницима Бригаде, логично је што су нам младе старешине посебна циљна група. Разлог за то јесте сложеност средстава ракетне технике, за чије је опти-

мално коришћење потребан дуг процес оспособљавања. Пракса се стиче само радом, а достигнути степен рутине омогућава „извлачење” максимума из средстава. При томе, важно нам је да обука буде што савременија, па смо у процес оспособљавања уградили искуства стечена у борбеним дејствима током агресије НАТО-а 1999. године, али и из осталих локалних сукоба.

О После деценија засија у ојремању наших ракетних јединица, намеће се питање какви су данас материјални услови за обуку у Бригади, коју многи смајрају једном од најспремнијих у Војсци Србије?

– У целини посматрано, услови за извођење обуке су повољни. Бригада располаже довољним бројем тренажера, а сви дивизиони имају и кабинете с потребним функционалним и електричним шемама средстава, као и пресеке ракета, неопходне за остварење принципа очигледности у обуци. Специфичност стручног специјалистичког оспособљавања припадника 250. бригаде није кабинетска настава, већ свакодневна практична обука на средствима ракетне технике. Тренажери омогућавају увежбавање послуга уз уштеду ресурса, али су од непроцењиве важности тренажна гађања на стварни циљ.

За реализацију тог дела обуке користимо капацитете ваздухопловних бригада, с којима, уз координацију Команде РВ и ПВО, имамо одличну сарадњу. То је заправо највеће олакшање у реализацији обуке. Али, кад је реч о модернизацији практичне обуке, зависимо од тога колико су нам средства савремена. На средствима којима располажемо оператор мора (и може) да оствари захват и реализује праћење као и у време кад је средство уведено у наоружање. Време реализације задатака мери се секундама, које су, како се технологија развија, све краће. Као што сам већ рекао, у процес обуке уграђујемо и искуства из борбених дејстава, а то значи што мање зрачења, брз маневар, доследно поштовање правила маскирне дисциплине...

О Резултати које су припадници 250. ракетне бригаде остваривали на гађањима у „Шабли” доказали су озбиљности којом присиујаће и том задајку. Каква су Ваша искуства с тих гађања, у чему је њихов значај за оспособљеност припадника јединице и како ће се овогодишњи нежељени прекид ње праксе огразити на њихову спремност за извршавање задајака?

– Бојева гађања су врхунац оспособљавања свих послуга, па и ракеташа. Она нису само показатељ квалитета реализоване обуке. Гађања спадају у део практичног оспособљавања. Искуства с обуке у Бугарској, односно с бојног гађања на којима смо сваки пут били све бољи, показала су да можемо брзо да извршимо оцену спремности средстава за гађање и у предвиђеном времену уништимо циљ. Поред тога што је бојево гађање показатељ оспособљености јединице, али и сваког њеног припадника понаособ, њихов значај огледа се и у личном доживљају гађања, лансирање ракета. Наиме, ниједна књига и ниједно правило не могу дочарати осећај који послужоци имају када изврше лансирање и када ракета полеће ка циљу. За полетање ракете од 600 килограма потребан је велики потисак, за велики потисак потребан је моћан ракетни мотор који, у неколико секунди, доводи до тога да се средство и све око њега затресе као током земљотреса. То искуство се не заборавља.

О Ове године шакво бојево гађање није реализовано. Да ли ће се

то огразити на оспособљеност припадника Бригаде?

– Гађање у Бугарској било је планирано, али је бугарска страна, уз образложење да и сами неће реализовати ту активност, отказала наше учешће. То је за нас свакако било неповољно, тим пре јер у Србији немамо полигон потребних димензија за реализацију бојевих гађања ракетним системима противваздухопловне одбране. Ако сарадња с Бугарском не буде настављена ми ћемо потражити алтернативно решење. У сваком случају, не одустајемо од бојевих гађања.

О Јединице 250. ракетне бригаде за ПВД су специфичне и по томе што значајну улогу у извршавању задајака борбених послуга имају подофицири од којих се тражи специфично стручно знање. Како сће задовољни нивоом њихове оспособљености и шта, с тог аспекта, значи обнављање рада Средње војне школе?

– Уз све критеријуме при избору војника по уговору и при селекцији војника за даље вођење у служби, ми нисмо успели да добијемо потпуно оспособљене подофицире јер њихово „улазно знање” није било на потребном нивоу. У јединицама смо их успешно оспособљавали за извршавање задатака оператора, али су наше потребе и захтеви много већи. Бригада много очекује од Средње војне школе, поготову што за годину дана, колико су подофицири до сада оспособљавани, не може да се стекне зна-

СПОСОБНОСТИ БРИГАДЕ НИСУ НЕОГРАНИЧЕНЕ

О Може ли Бригада с постојећим људским и материјалним ресурсима да одговори на савремене изазове у ПВО?

– Моје питање је „шта је то савремени изазов”. Ако под савременим изазовом имамо ситуацију из 1999. године, онда је одговор – не! Способности Бригаде нису неограничене. Подсећања ради, на Црвени трг у Москви слетео је мали цивилни авион, а „11. септембар” показао је да терористички акт може бити изведен и из ваздушног простора. Свесни смо да су наша средства технолошки застарела и да имају конструкторска ограничења. Ми смо спремни да извучемо максимум из њих, свакако уз максимално напрезање људских и материјалних ресурса.

ње неопходно за успешно извршавање задатака у нашој јединици. Ако будући подофицири добију бар најосновнија знања из цевне технике и електронике коју поседујемо у јединицама ми ћемо бити задовољни. Уосталом, слична је ситуација и са кадетима који долазе с Војне академије. Никада потпоручници нису могли одмах по доласку у јединицу да одговоре свим обавезама које их очекују у извршавању наменских задатака. Потребно је било да прође неколико година да би стасали у „равноправне чланове послуга“. Тако је и данас. Школа је једно, а јединица друго, ма колико се наставни план и програм осавремењивао и побољшавао.

О Бригада је ојремљена углавном техником старије технолошке генерације. Колико је у таквим условима могуће обезбедити њено одговарајуће одржавање?

О Како превазилазите проблем несигурности резервних делова?

– Са старењем технике принуђени смо да више пажње и времена посвећујемо њеном одржавању, али и модернизацији. Ако узмемо у обзир све тешкоће у одржавању технике и проблеме с набавком критичних резервних делова, чињеница да су све ватрене јединице Бригаде у оперативној употреби, свакако је разлог за понос. Процентуално гледано, ми смо солидно попуњени резервним деловима. Проблем је недостатак кључних делова, којих у резерви имамо врло мало. Њихове ресурсе штедим колико је то могуће, а да не нарушимо ниво обучености и оперативну способност. Недавно је набављена одређена количина критичних резервних делова, очекујемо нове количине и то ће свакако утицати на подизање нивоа поузданости средстава ракетне технике. Надамо се бољим данима.

О Да ли сте задовољни темпом и резултатима модернизације средстава постојеће ракетне технике? Шта је од модернизованих средстава уведено у употребу и да ли је тиме олакшан рад борбених постова?

– Наш циљ јесте да модернизацијом задржимо исправност средстава ракетне технике и сачувамо кадар до опремања новим и савременијим системима. Нико од ракеташа није задовољан темпом и резултатима модернизације у најширем смислу. Ипак, свесни смо да њен обим зависи најпре од расположивих финансијских средстава. У складу с тим, дефинисали смо обим модернизације средстава и та активност се плански одвија. Завршена је модернизација ракетног система „нева“ и радара П-12 и та су средства уведена у оперативну употребу, а у току је модернизација средстава ракетног система „куб“. Тежиште је на опремању средствима за пасивно откривање циљева (без зраче-

ОДЛАГАЊЕ ИНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЈЕКТА

Шта је потребно јединици да би и у наредном периоду могла ефикасно да извршава предвиђене наменске задатке?

– Приоритет је задржати исправност средстава, побољшати попуну људством и обезбедити услове за реализацију планираних вежби. Потребна су нам додатна средства и за реализацију инфраструктурних пројеката, чије одлагање траје већ предуго. Одређени су приоритети и они ће, верујем, бити реализовани. Надамо се и модернијим ракетним средствима, али то је будућност. Свесни смо да војска дели судбину народа у времену у коме живимо. У том смислу и бојево гађање јесте важно, али, у овом моменту, није услов свих услова. То што га ове године нисмо реализовали, не значи да је оспособљавање припадника 250. ракетне бригаде заустављено или да је квалитет обуке смањен.

ња) и појединим склоповима пријемника радарских средстава. Тачно је да модернизација олакшава борбени рад, али је нама много важније да се њоме повећавају исправност и поузданост средстава. Већом модернизацијом ракетних система повећава се могућност да ватрене јединице дејствују, а да саме не постану објекти дејства.

Q Сведоци смо да Бригада интензивно учествује у активносцима међународне војне сарадње. Бројне делегације посећују јединицу, припадници Бригаде одлазе у иностранство. Каква су искуства из остварених контаката са представницима страних армија? Да ли се припадници јединице којом командујете шаљу на усавршавање у иностранство и да ли је Бригада, после таквих активности, у нечему боља? Где смо у односу на земље региона, Запада и Истока?

– Припадници Бригаде упућивани су на усавршавање у различите земље. За нас је то врло важна делатност. Не само због тога што се ратна технологија, а тиме и ракетна средства и системи, незадрживо развијају, већ и зато што на усавршавању у иностранству стичемо сазнања о искуствима других армија и достигнутом степену развоја ваздухопловне технике. То је врло важна област. Поред

личног усавршавања, долази и до размене искустава у реализацији обуке, могућностима модернизације средстава... Представнике страних армија који посете нашу јединицу највише занима како је оборен „невидљиви“ авион и која су наша искуства из агресије НАТО-а. Активности међународне војне сарадње указују на правце даљег развоја ваздухопловних снага, а то су нама нови путокази.

Q У којој мери се на стање, особљености и спремноси Бригаде да извршава значајне наменске задатке одражавају све лошији животини стандард и чињеница да многи од припадника састава немају решено ни најважније, стамбено питање?

– Наши припадници су свесни да, баш као и сви у Војсци, морамо делити судбину народа. Верујем да државно и војно руководство прави баланс потребних и расположивих ресурса. Не могу рећи да смо задовољни животним стандардом, али знам да је то што имамо у овом моменту максимум. Не треба да заборавимо да је стандард био и знатно нижи. Знао да је стамбено питање врло важно. Ситуација није тако алармантна као пре десетак година. Велики број припадника Бригаде решио је „кров над главом“ стамбеним кредитирањем и муче нас исти проблеми као и остале грађане: велика рата, курс „швајцарца“, незапослен брачни друг и слично.

Q Достојанствено сте обележили велики јубилеј од стварања артиљеријско ракетних јединица за противваздухопловну одбрану у Србији. Како сте задовољни тиме и шта вас чека у наредном периоду?

– Изузетно сам задовољан начином на који смо обележили 100 година од формирања јединица за противваздухопловна дејства, тим пре јер смо на прослави у Крагујевцу превазишли неке стандарде у обележавању јубилеја у Војсци. Показали смо да нам традиција много значи и да имамо чиме да се поносимо. Кад год смо се обраћали традиционалним вредностима, нисмо погрешили. Задовољан сам великим интересовањем шумадијске јавности за активности реализоване током „Отвореног дана“, одржаног у оквиру обележавања јубилеја, а и идејна замисао свечане академије била је, како се показало, пун погодак. Како то обично бива, сада нас очекују контроле. Команда Бригаде обићи ће у наредном периоду ракетне дивизионе ради оцењивања више елемената оспособљености, планирано је и неколико вежби, пре свега командно-штабна вежба која би требало да покаже ниво наше оспособљености за планирање операција, а очекује нас и обележавање Дана јединице. Пред нама је јесен богата активностима, током које, опет, нећемо имати времена за предах. ■

Душан ГЛИШИЋ

